

Research Paper

Presenting A Model for Developing a Circular Economy in Organizations, Taking Strategic Thinking into Account Case study in the field of agriculture and food

Sana Shahbazi¹ , Hassan Soltani^{2*}

1. Department of Management, Shi.c. Islamic Azad University, Shiraz, Iran

2. Department of Management, Shi.c. Islamic Azad University, Shiraz, Iran

Received:

Accepted:

PP:

Use your device to scan and
read the article online

Doi:

10.71857/jaem.2025.1206422

Keywords:

development, circular economy,
organization, strategy thinking

Abstract

Introduction: Today, organizations pay special attention to their employees. In today's business environment, employees are considered the heart of the organization. The agriculture and food sector is also facing new challenges to reduce food losses and waste throughout its supply chain. The present study was designed and implemented with the aim of providing a model for developing a circular economy in organizations, taking into account strategic thinking.

Materials and Methods: The present study is applied in terms of purpose and has been conducted using a mixed method, which is qualitative and quantitative. The tool used to identify the development of the circular economy in organizations, taking into account strategic thinking, was semi-structured interviews along with document review.

In the descriptive statistics section, the characteristics of the respondents were described, and in the inferential statistics section, the DEMATEL method and ANP ranking were used to examine the research hypotheses.

Findings: According to the results of the present study, it was determined that the variables affecting the development of the circular economy in organizations, taking into account strategic thinking, include strengthening individual skills, employee development, process design, organizational maturity, specialized knowledge, management flows, strategic alignment, and organizational socialization.

Conclusion : he strategic alignment factor with a weight of 0.237 was identified as the most important factor in the development of the circular economy in organizations, taking into account strategic thinking. Therefore, the circular economy can provide a serious basis for improving performance by improving human resources systems in the organization and improving the human condition. Therefore, the circular economy can provide a serious basis for improving performance by improving human resources.

Citation: Shahbazi.S, Soltani.H(2025). Presenting a model for developing a circular economy in organizations, taking strategic thinking into account

Extended Abstract

Introduction

In today's business environment, employees are the heart of the organization. Since today's economy is based on services, companies must involve employees in business activities to motivate and increase their productivity. Even competition in traditional and industrial sectors has caused companies to use strategies to use their resources more effectively and efficiently. Human resource management programs should be designed based on the strategic and macro goals of the organization, and should not be viewed as a small, isolated department or unit. Therefore, by understanding these tasks, human resource professionals lead their organizations towards areas such as organizational development, proper utilization of employees to achieve business goals, and talent management. In today's organizations, the role of human resource managers has also changed as the business environment has changed. Human resource managers should consider themselves strategic partners to ensure collaboration and participation in the organization. The aim of this study is to present a model for developing a circular economy in organizations, taking strategic thinking into account.

Materials and Methods

The tool used to identify the development of the circular economy in organizations, taking into account strategic thinking, was semi-structured interviews with document review. In a small part, the DEMATEL questionnaire, which was based on expert opinion, was used. In this study, for reliability, the interview was first recorded and notes were taken simultaneously, and then it was transcribed. In cases where the meaning of the themes was not clear to the researcher, the interviewee was asked to provide additional explanations in that regard and clarification was provided. The supervisor was consulted in detail regarding the coding, analysis, and interpretation of the themes.

The results of the quantitative section were presented in two sections: descriptive and inferential statistics. In the descriptive statistics section, the characteristics of the respondents were described, and in the

inferential statistics section, the DEMATEL method and ANP ranking were used to examine the research hypotheses.

Findings

According to the results of the present study, it was determined that the variables affecting the development of the circular economy in organizations, taking into account strategic thinking, include strengthening individual skills, employee development, process design, organizational maturity, specialized knowledge, management flows, strategic alignment, and organizational socialization. The factors of interactions and strategic alignment were identified as causal factors and the other factors as effect factors.

The strategic alignment factor with a weight of 0.237 was identified as the most important factor in the development of the circular economy in organizations, taking into account strategic thinking.

Discussion and Conclusion

The results of this study showed that 53 open codes were identified. According to the results of the present study, it was determined that the variables affecting the development of the circular economy in organizations, considering strategic thinking, include strengthening individual skills, employee development, process design, organizational maturity, specialized knowledge, management flows and strategic alignment, and organizational socialization. The results show that companies with flexible organizational design, that collaborate with other supply chain actors, and that recognize circular economy tensions are more likely to navigate circular economy paradoxes. Finally, this study shows that creating an atmosphere of experimentation and dialogue enhances the impact of flexible organizational design in navigating circular economy paradoxes.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

All subjects full fill the informed consent.

Funding

Authors' contributions

Sana Shabazi, Hassan Soltani

Conflicts of interest

The authors declared no conflict of interest

شاپا چاپی: ۶۴۰۷ - ۲۰۰۸ - شاپا الکترونیکی: ۲۲۴۸-۲۴۲۳

مقاله پژوهشی

ارائه مدلی برای توسعه اقتصاد دایره‌ای در سازمانها با در نظر گرفتن تفکر استراتژیک
(مطالعه موردی حوزه کشاورزی - غذایی)

ثنا شهبازی، حسن سلطانی*

۱- دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد، گروه مدیریت، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران

۲- دانشیار گروه مدیریت، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران

چکیده

مقدمه و هدف: امروز سازمان‌ها به کارکنان خود توجه ویژه‌ای دارند. در محیط کسب و کار امروزی، کارکنان قلب سازمان محسوب می‌شوند. حوزه کشاورزی و غذایی نیز با چالشهای جدیدی به منظور کاهش تلفات و ضایعات مواد غذایی در طول زنجیره تأمین خود روبرو می‌باشد. پژوهش حاضر با هدف ارائه مدلی برای توسعه اقتصاد دایره‌ای در حوزه کشاورزی - غذایی با در نظر گرفتن تفکر استراتژی طراحی و اجرا شده است.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر نوع روش ترکیبی بوده که به صورت کیفی و کمی انجام شده است. ابزار مورد استفاده برای شناسایی توسعه اقتصاد دایره‌ای در سازمان‌ها با در نظر گرفتن تفکر استراتژیک، مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته همراه با بررسی اسناد بود. نتایج بخش کمی در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی ارائه شده است. در بخش آمار توصیفی ویژگی‌های پاسخگویان تشریح شد و در بخش آمار استنباطی از روش DEMATEL و رتبه بندی ANP برای بررسی فرضیه‌های تحقیق استفاده شد.

یافته‌ها: با توجه به نتایج پژوهش حاضر مشخص شد که متغیرهای مؤثر بر توسعه اقتصاد دایره‌ای در سازمان‌ها با در نظر گرفتن تفکر استراتژیک شامل تقویت مهارت‌های فردی، توسعه کارکنان، طراحی فرآیند، بلوغ سازمانی، دانش تخصصی، جریان‌های مدیریت، همسویی استراتژیک و جامعه‌پذیری سازمانی است.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج پژوهش حاضر، عامل همسویی راهبردی با وزن ۰/۲۳۷ مهمترین عامل در توسعه اقتصاد دایره‌ای در سازمان‌ها با در نظر گرفتن تفکر استراتژیک مشخص گردید. بنابراین اقتصاد دایره‌ای به واسطه بهبود سیستم‌های نیروی انسانی در سازمان و بهبود وضعیت انسانی می‌تواند زمینه جدی جهت بهبود عملکرد را فراهم نماید. از این رو اقتصاد دایره‌ای به واسطه بهبود منابع انسانی می‌تواند زمینه جدی جهت بهبود عملکرد گردد.

تاریخ دریافت:

تاریخ پذیرش:

شماره صفحات:

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن
مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

Doi:

10.71857/jaem.2025.1206422

واژه‌های کلیدی:

توسعه، اقتصاد دایره‌ای، سازمان، تفکر استراتژیک

مقدمه

امروز سازمان‌ها به کارکنان خود توجه ویژه‌ای دارند. در محیط کسب و کار امروزی، کارکنان قلب سازمان محسوب می‌شوند. از آنجایی که اقتصاد امروزی مبتنی بر خدمات است لذا بنگاه‌ها برای انگیزش و افزایش بهره‌وری کارکنان، باید آنها را در فعالیت‌های کسب و کار شرکت دهند. حتی رقابت در بخش‌های سنتی و صنعتی نیز باعث شده است تا بنگاه‌ها از استراتژی‌های استفاده کنند تا بتوانند از منابع خود موثرتر و کارآمدتر استفاده نمایند (۳)

برنامه‌های مدیریت منابع انسانی باید براساس اهداف استراتژیک و کلان سازمان طراحی شود. لذا نباید به عنوان یک بخش یا واحد کوچک و مجزا نگریسته شود. بنابراین متخصصان منابع انسانی با درک این وظایف، سازمان خود را به سمت حوزه‌هایی از قبیل توسعه سازمانی، بهره‌برداری درست از کارمندان در راستای دستیابی به اهداف کسب و کار و مدیریت استعدادهای سوق می‌دهند. در سازمان‌های امروزی با تغییر محیط کسب و کار نقش مدیران منابع انسانی نیز تغییر کرده است (۱۰). مدیران منابع انسانی باید برای تضمین همکاری و مشارکت در سازمان خود را شریک استراتژیک در نظر بگیرند. در این نقش جدید، تلاش پرسنل منابع انسانی در راستای توسعه کسب و کار و رسیدن به اهداف کلان سازمان می‌باشد. بنابراین برای آن که شرکای کسب و کار موفق باشند، باید استراتژیک فکر کنید. مدیر منابع انسانی برای دستیابی موفقیت در کل سازمان، باید در تدوین مأموریت، چشم‌انداز، اهداف و برنامه‌ریزی‌های استراتژیک سازمان شرکت داشته باشد و از آنها حمایت کند. در نهایت، به تعیین معیارهایی برای اندازه‌گیری و نشان دادن میزان موفقیت سازمان در فعالیت‌های مرتبط انجام شده کمک کند (۷).

مدیریت منابع انسانی سبز یکی از مهم‌ترین ابعاد سیستم‌های منابع انسانی محیط زیست است. اکنون، زمانی است که کسب و کارهای گوناگون برای دستیابی به مزیت‌های رقابتی چشمگیر نیازمند به‌کارگیری راهبردهای محیط زیستی هستند. موفقیت این راهبردها ارتباط مستقیمی با اقدامات و تصمیم‌گیری صحیح دارد. در این فرایند، آنچه سازمان را به سوی موفقیت هرچه بیشتر سوق می‌دهد، میزان آگاهی کارکنان از محیط زیست، حفاظت از آن و البته مسئولیت‌پذیری نسبت به آن است (۲).

در سال‌های اخیر بیشتر سازمان‌ها توجه به محیط زیست را در سطح دنبال کرده‌اند، اما از این نکته بسیار مهم غافل بوده‌اند که باید در درجه‌ی اول، کارکنان خود را نسبت به این موضوع تازه آموزش بدهند و آگاه سازند. برای نمونه

اگر کارکنان و منابع انسانی از مسائل مهمی چون فنون مدیریت زائدات و زباله‌های تولیدشده، محصولات سازگار با محیط زیست، محصولات سبز و مراوده با شرکای محیط زیستی آگاه نباشند، اقدامات سازمان با مشکلات زیادی مواجه خواهد شد (۱۱). منابع به طور فزاینده‌ای کمیاب می‌شوند و محیط زیست به دلیل جهانی شدن و گسترش سریع اقتصادی به سرعت در حال تخریب است (۳)

بخش کشاورزی یکی از بخش‌هایی است که به شدت موجب انتشار گازهای گلخانه‌ای در کره زمین شده و بخش کشاورزی- غذایی به شدت تحت تأثیر مشکلاتی مانند کمبود منابع، از دست دادن مواد غذایی و تولید زباله در طول زنجیره تأمین جهان قرار گرفته است. در حقیقت بهره‌برداری مداوم از منابع طبیعی و در نتیجه استفاده از مصرف، تقاضای جهانی غذا را افزایش می‌دهد و در نتیجه فعالیت کشاورزی کمتر دوستدار محیط زیست می‌شود. (۴) در سطح مصرف کنونی، اگر تغییری در نحوه تأمین، تولید، تحویل، استفاده، بازیابی و احیای محصولات ایجاد نشود، در آینده قابل پیش‌بینی بسیاری از منابع طبیعی را از بین خواهد برد (۵)

گفته می‌شود اقتصاد دایره‌ای یکی از بهترین استراتژی‌ها برای پیشبرد توسعه پایدار است. توجه به مسائل زیست محیطی یکی از موضوعاتی است که توجه زیادی را از جانب سازمان‌های تولیدی به خود معطوف نموده است. این مسئله باعث شد که شرکت‌ها به سمت مدیریت سبز حرکت نمایند که چارچوبی برای حرکت به سمت سبز شدن فعالیت‌های سازمانی می‌باشد. ارائه مطلوب محصولات با توجه به معیارهایی مانند هزینه، کیفیت عملکرد، تحویل به موقع، انعطاف‌پذیری و نوآوری به توانایی سازمان در اداره جریان مواد، کالا، اطلاعات و غیره درون و بیرون سازمان وابسته است این جریان به عنوان زنجیره تأمین شناخته می‌شود. در دهه‌های پایانی قرن بیستم نقش مدیریت سبز در صنایع مختلف توسعه یافت. تحقیقات متعددی به نقش بهبود کیفیت، کاهش هزینه و نیاز مندیهای زمان بندی فعالیت‌ها به عنوان اهداف طراحی زنجیره تأمین اشاره کرده‌اند. اقتصاد دایره‌ای در نظر گرفتن مسائل زیست محیطی در مدیریت سبز شامل طراحی محصول سبز، انتخاب و منبع‌یابی مواد، فرایند ساخت و تولید سبز، تحویل محصول نهایی به مشتری و مدیریت محصول پس از مصرف و طی شدن عمر مفید آن است (۱۴).

یکی از اصلی‌ترین پاسخ‌های سازمانی به یکی از چالش‌های جهانی یعنی افزایش فشار بر اکوسیستم‌های طبیعی، اقتصاد دایره‌ای است. اقتصاد دایره‌ای بر خلاف بر خلاف اقتصاد خطی،

پژوهش حاضر با ارائه مدلی برای توسعه اقتصاد دایره‌ای در سازمان‌ها با در نظر گرفتن تفکر استراتژی می‌باشد.

روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف از نوع کاربردی بوده و از لحاظ نوع روش آمیخته بود که به صورت کیفی و کمی اجرایی گردید. روش کیفی مورد استفاده در تحقیق حاضر از نوع روش تحلیل مضمون بود. همچنین تحقیق حاضر، یک تحقیق پیمایشی از نوع مقطعی است و از نظر نوع محل اجرا میدانی است. در این پژوهش برای گردآوری داده‌ها، روش تحقیق ترکیبی (کیفی-کمی) مورد استفاده قرار گرفت.

استراتژی تحقیق حاضر در بخش کیفی استفاده از روش تحلیل مضمون است که یکی از روش‌های پژوهش کیفی است که به صورت گسترده بکار گرفته می‌شود.

مرحله اول تحقیق به صورت کیفی بر اساس بررسی متون و مستندات بیان شده است. در ادامه ضمن انجام مصاحبه‌های تحقیق به شناسایی گویه‌های مدنظر پرداخته شد و شاخص‌هایی در بخش‌های مختلف شناسایی شد.

در ادامه ضمن کدگذاری مصاحبه‌ها در سه بخش مضمون پایه، مضمون سازمان دهنده و مضمون فراگیر به جمع بندی کدهای شناسایی شده اقدام گردید. خروجی بخش کیفی منجر به شکل گیری پرسشنامه ای گردید که در بخش کمی مورد استفاده قرار گرفت.

با استفاده از روش نمونه گیری هدفمند و تکنیک اشباع نظری، تعدادی از افراد مطلع جهت شناسایی توسعه اقتصاد دایره‌ای در سازمان‌ها با در نظر گرفتن تفکر استراتژیک با آنها مصاحبه به عمل آمد.

ابزار مورد استفاده جهت شناسایی توسعه اقتصاد دایره‌ای در سازمان‌ها با در نظر گرفتن تفکر استراتژیک، مصاحبه‌های نیمه ساختارمند با مطالعه اسناد بود. و در بخش کمی از پرسش نامه دیمتل که بر اساس نظر خبرگان انجام گردید استفاده شد.

در این پژوهش هم ابتدا با کسب اجازه از مصاحبه شونده مصاحبه ضبط گردید و همزمان هم یادداشت برداری انجام شد. بعد از اتمام هر مصاحبه از داده‌های آن مصاحبه بعد از انجام مصاحبه، رونوشت برداری شد و با فایل ضبط شده به منظور دقت و صحت محتوای نوشته‌ها مطابقت داده شد برای اطمینان از اینکه نکاتی از قلم نیافتاده باشد، متن بارها و بارها مطالعه شد و هر جایی که محتوا نامفهوم بود، مجدداً از مصاحبه شونده درخواست گردید که توضیحاتی در آن خصوص ارائه دهند تا اینکه مسئله شفاف سازی شود. زمان و مکان مصاحبه هم توسط مصاحبه شونده و به دلخواه تعیین گردید.

از تولید زباله جلوگیری کرده و استفاده مجدد از منابع را با استفاده از طراحی چرخشی بهبود می‌بخشد. به طور کلی و جامع تر می‌توان بیان کرد که، اقتصاد دایره‌ای یک مدل اقتصادی است که هدف آن استفاده موثر و بهینه از منابع طبیعی برای به حداقل رساندن و کاهش زباله، گسترش چرخه عمر و طول محصول، حذف منابع اولیه و حلقه‌های بسته کالاها، اجزای محصولات و مواد زمینه پایداری و تطابق زیست محیطی است که مزایای اجتماعی و اقتصادی فراوانی را به دنبال دارد(۹)

فلسفه اقتصاد دایره‌ای در حال تبدیل شدن به یک نیروی محرکه تأثیرگذار در پشت پایداری است، هم در ادبیات و هم در عمل (میشرا^۱، ۲۰۲۳)، و به عنوان پتانسیل بزرگی برای کمک به سازمان‌ها برای دستیابی به پیشرفت در این زمینه شناخته می‌شود(۱).

مدیریت اقتصاد دایره‌ای برای در نظر گرفتن عوامل محیطی، اجتماعی و اقتصادی به منظور توانمندسازی سازمان‌ها برای تولید و توزیع محصولات پایدار معرفی شد. توسعه بیشتر مدیریت اقتصاد دایره‌ای منجر به این شد که سازمان‌ها و صنایع نیاز به اقتصاد دایره‌ای یا لجستیک دایره‌ای را برای بازیابی پایان عمر و محصولات استفاده شده درک کنند. از سوی دیگر اقتصاد دایره‌ای، یکپارچه و بهینه از نظر بوم‌شناسی نه تنها در حوزه اثرات سموم انسانی گسترش یافته، بلکه به اثرات بوم‌شناسی منفی بر محیط زیست طبیعی نیز توجه دارد و الزامات بوم‌شناسی به عنوان معیارهای کلیدی برای محصولات و تولیدات در نظر گرفته می‌شود. حرکت به سمت مدیریت اقتصاد دایره‌ای باعث می‌شود به سطح بالاتری از بهره‌وری برای تامین نیازهای جامعه و مراقبت و افزایش کیفیت زیست محیطی در سطح محلی و جهانی و همچنین افزایش حفاظت از محیط زیست دست یابیم، به نحوی که موجب افزایش سودآوری تجاری شده و همزمان به سه موضوع اصلی محیط، کیفیت، سودآوری توجه می‌نماید.

تفکر استراتژیک یکی از ویژگی‌های مهم سازمان‌های سالم می‌باشد، این سازمان‌ها می‌توانند از طریق سلامت سازمانی بر موانع سازمانی اجرای استراتژی فائق آیند. آن‌ها با بهره‌گیری از روحیه، وفاداری، ارتباط، مشارکت، رهبری و هدفگذاری، موانع سازمانی اجرای استراتژی را کاهش داده و به سطح عملکرد بالاتری دست می‌یابند. (۶).

¹ Mishra

جدول ۲: شاخص‌های مستخرج از کدگذاری باز

ردیف	شاخص‌ها	فراوانی
۱	ایجاد هسته‌های علمی در سازمان‌ها جهت مشخص نمودن فرصت‌های موجود محیطی	۱۳
۲	وجود برنامه‌های عملیاتی در سازمان‌ها جهت بهره‌گیری از اقتصاد دایره‌ای	۱۰
۳	افزایش تعهد کارکنان به سازمان‌های خود	۱۱
۴	ایجاد آموزش‌های مدون برای کارکنان جهت افزایش مهارت‌های ارتباطی	۱۲
۵	برگزاری جلسات مدون ماهانه در سازمان‌ها در جهت ارزیابی برنامه‌های مربوط به اقتصاد دایره‌ای	۱۳
۶	ایجاد منابع مالی مناسب جهت بهبود اقتصاد دایره‌ای در سازمان‌ها	۱۴
۷	مشخص نمودن ظرفیت‌های موجود در محیط پیرامون سازمان‌ها	۱۲
۸	ایجاد بانک‌های اطلاعاتی در خصوص سازمان‌های هم‌تراز داخلی و خارجی با سازمان‌ها	۹
۹	دردسترس گذاشتن اطلاعات موجود پیرامون سازمان برای کارکنان	۱۲
۱۰	به روز رسانی بانک‌های اطلاعاتی موجود در سازمان‌ها	۹
۱۱	افزایش برنامه‌های راهبردی و بانک‌های اطلاعاتی سازمان‌ها	۱۴
۱۲	بازگو نمودن تجارب مثبت سازمان‌ها از اقتصاد دایره‌ای	۱۰
۱۳	مستندسازی تجارب قبلی ارتباطات ملی و بین‌المللی سازمان‌ها	۱۷
۱۴	ارائه گزارشات کارکنان مبنی بر فعالیت‌های انجام شده در سازمان‌ها بر اساس رویکرد اقتصاد دایره‌ای	۱۰
۱۵	علاقه به گسترش مرزهای سازمانی در میان مدیران و کارکنان	۱۵
۱۶	شناخت از پتانسیل‌های اقتصاد دایره‌ای در سازمان‌ها	۱۱
۱۷	مشوق‌های شغلی جهت ارتقا عملکرد در خصوص اقتصاد دایره‌ای	۹
۱۸	ارتباط بین فعالیت‌های انجام شده کارکنان در خصوص اقتصاد دایره‌ای با ارتقا شغلی	۱۰
۱۹	برون‌گرا بودن کارکنان و مدیران	۱۵
۲۰	وظیفه‌شناسی کارکنان و مدیران	۱۱
۲۱	برخورداری دانش تخصصی در خصوص ارتباطات بین‌المللی	۱۳
۲۲	روحیه تلاش‌گر کارکنان و مدیران	۱۲

مشارکت‌کنندگان به هر طریق که مایل بودند پاسخ خود را ارائه کردند.

ملاحظات اخلاقی رعایت شده در پژوهش شامل کسب رضایت آگاهانه از مشارکت‌کنندگان برای شرکت در پژوهش، ضبط محتوای مصاحبه، اطمینان به محرمانه ماندن داده‌ها بود.

پس از مکتوب کردن مصاحبه بر طبق همان واژه‌های بکار رفته توسط مشارکت‌کنندگان و بازخوانی آن به مرتب کردن داده‌ها پرداخته شد. عبارت‌ها و جمله‌هایی که آشکارکننده و یا توصیف‌کننده مفهوم خاصی بودند برای هر مصاحبه‌بطور جداگانه استخراج شدند. سپس مضامین تکراری حذف و مضامین مشابه در کنار هم قرار داده شد و مضامین غیر مرتبط جدا شدند و مفاهیم در جدولی با ردیف و ستون‌های مشخص قرار داده شدند و امکان بررسی بیش‌تر و سریع‌تر مهیا شد و تعداد ۷۵ شاخص شناسایی گردید که شاخص‌های مشابه و مرتبط نامگذاری شدند و مقوله‌ها بوجود آمدند و بعد از آن هم مقوله‌ها در گروه بزرگ‌تر بنام بعد قرار داده شد.

نتایج بخش کمی در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی ارائه گردید. در بخش آمار توصیفی مشخصات پاسخگویان و در بخش آمار استنباطی جهت بررسی فرضیه‌های تحقیق از روش دیمتل و رتبه بندی ANP انجام گردید.

نتایج و بحث

در این پژوهش که کیفی است نتایج داده‌ها با استفاده از روش تحلیل مضمون جهت شناسایی توسعه اقتصاد دایره‌ای در سازمان‌ها با در نظر گرفتن تفکر استراتژیک مشخص شد. با تعیین روش پژوهش، مراحل پژوهش در قالب جمع‌آوری داده‌ها، و تجزیه و تحلیل آنها انجام شد که حاصل یافته‌های پژوهش بر اساس فرآیند مدنظر آورده شده است.

مراحل تجزیه و تحلیل داده‌ها

تجزیه و توصیف متن

یافته‌های توصیفی پژوهش ارائه شده است.

جدول ۱: وضعیت جنسیت و تاهل

جنسیت	فراوانی	درصد
مرد	۱۳	۸۲
زن	۳	۱۸
تاهل	فراوانی	درصد
متاهل	۱۴	۸۸
مجرد	۲	۱۲

ردیف	شاخص‌ها	فراوانی
۴۸	شبکه سازی در بدنه سازمان‌ها	9
۴۹	ارتقا سطح دانش زیست محیطی کارکنان و مدیران سازمان‌ها	16
۵۰	افزایش تجربه کارکنان و مدیران سازمان‌ها	10
۵۱	افزایش مهارت ارتباطی فردی و سازمانی کارکنان و مدیران	11
۵۲	افزایش انگیزش شغلی کارکنان و مدیران	12
۵۳	بهبود رفتار شهروندی سازمانی کارکنان و مدیران	13

نتایج این پژوهش نشان داد که ۵۳ کد باز شناسایی شد. با توجه به نتایج تحقیق حاضر مشخص گردید که متغیرهای تاثیرگذار بر توسعه اقتصاد دایره‌ای در سازمان‌ها با در نظر گرفتن تفکر استراتژیک شامل تقویت مهارت فردی، توسعه کارمندان، طراحی فرایندها، بلوغ سازمانی، دانش تخصصی، جریان‌های مدیریتی و همسویی راهبردی و اجتماعی سازی سازمان می‌باشد. جهت شناسایی روابط فین مابین عوامل شناسایی شده از روش دیمتل استفاده شد. در مرحله اول می‌بایستی روابط میان عوامل شناسایی شده مشخص گردد. بدین منظور از ماتریس ارتباطات کل استفاده گردید.

برای محاسبه ماتریس روابط داخلی باید ارزش آستانه محاسبه شود. با این روش می‌توان از روابط جزئی صرف‌نظر کرده و شبکه روابط قابل اعتنا یا همان نقشه شبکه روابط را ترسیم کرد. تنها روابطی که مقادیر آنها در ماتریس T از مقدار آستانه بزرگتر باشد در نقشه شبکه روابط نمایش داده خواهد شد.

در ادامه تحلیل دیمتل می‌بایستی مجموع سطرها و ستون‌های ماتریس T مشخص گردد. مجموع سطرها (D) و ستون‌ها (R) با توجه به فرمول‌های زیر به دست می‌آورده می‌شود.

$$D = \sum_{j=1}^n T_{ij}$$

$$R = \sum_{i=1}^n T_{ij}$$

سپس با توجه به D و R، مقادیر D+R و D-R را به دست می‌آورده می‌شود که به ترتیب نشان دهنده میزان تعامل و قدرت تاثیرگذاری عوامل هستند.

خروجی نهائی روش دیمتل در جدول شماره ۳ به نمایش گذاشته شده است.

جدول شماره ۳: نتایج روش دیمتل

عوامل	میزان اثراگذاری	میزان اثریذیری	وضعیت کلی	اثر شبکه	نوع عامل
جریان‌های مدیریتی (۱)	۸/۶۹۴	۷/۶۳۶	۱۶/۳۲۹	-۱/۰۵۸	معلولی

ردیف	شاخص‌ها	فراوانی
۲۳	توانایی کارکنان و مدیران جهت استفاده از پتانسیل‌ها و فرصت‌های شکل گرفته شده	16
۲۴	دانش مدیران نسبت به اقتصاد دایره‌ای	10
۲۵	مهارت کارکنان جهت ایجاد ارتباطات ملی و بین‌المللی	12
۲۶	آگاهی از اطلاعات حقیقی موجود در محیط خود	13
۲۷	توسعه زیرساخت‌های استراتژیک در سازمان‌ها	14
۲۸	کیفیت تفکر استراتژیک در سازمان‌ها	12
۲۹	تطابق استانداردهای شغلی موجود در سازمان‌ها با اهداف اقتصاد دایره‌ای	9
۳۰	حمایت مدیران از توسعه اقتصاد دایره‌ای	11
۳۱	وجود کرسی‌های مشورتی جهت توسعه اقتصاد دایره‌ای در سازمان	12
۳۲	ایجاد نظام پیشنهادات در سازمان در خصوص اقتصاد دایره‌ای	13
۳۳	جلوگیری از مشکلات زیست محیطی در آینده	9
۳۴	تسلط بر قوانین، مقررات و ارزش‌های حاکم بر سازمان‌های بین‌المللی	10
۳۵	تسهیل برخی فعالیت‌های سازمانی	15
۳۶	ایجاد و ثبت دانش در سازمان	11
۳۷	ارتقا نوآوری در سازمان‌ها	13
۳۸	ارتقا عملکرد سازمان‌ها	12
۳۹	شناخت از قوانین و مقررات سازمان‌های ملی و بین‌المللی پیرامون سازمان‌ها	16
۴۰	ایجاد استانداردها و دستورالعمل‌های جامع در سازمان‌ها جهت حمایت و مدیریت اقتصاد دایره‌ای	10
۴۱	توجه به اقتصاد دایره‌ای در وضع مقررات جدید سازمانی	11
۴۲	حمایت قانون‌گذاران از اقتصاد دایره‌ای در تصمیم‌گیری‌های خود	12
۴۳	فرهنگ تفکر استراتژیک در سازمان	13
۴۴	رفتارهای شهروندی سازمانی در محیط کاری	14
۴۵	روحیه رقابت جویی و آرمان‌گرایانه کارکنان و مدیران	12
۴۶	افزایش تعاملات بین‌المللی سازمان‌هایی	9
۴۷	افزایش اعتبار سازمان‌ها در سطح بین‌المللی	12

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

با توجه به نتایج تحقیق حاضر مشخص گردید که متغیرهای تاثیرگذار بر توسعه اقتصاد دایره‌ای در سازمان‌ها با درنظر گرفتن تفکر استراتژیک شامل تقویت مهارت فردی، توسعه کارمندان، طراحی فرایندها، بلوغ سازمانی، دانش تخصصی، جریان های مدیریتی و همسویی راهبردی و اجتماعی سازی سازمان می باشد.

عوامل تعاملات و همسویی راهبردی به عنوان عوامل علی و سایر عوامل به عنوان عوامل معلولی مشخص گردید.

عامل همسویی راهبردی با وزن ۰/۲۳۷ مهمترین عامل در توسعه اقتصاد دایره‌ای در سازمان‌ها با درنظر گرفتن تفکر استراتژیک مشخص گردید.

نتایج نشان می‌دهد که شرکت‌هایی با طراحی سازمانی انعطاف‌پذیر، که با دیگر بازیگران زنجیره تامین همکاری می‌کنند، و تنش‌های اقتصاد دایره‌ای را تشخیص می‌دهند، احتمال بیشتری دارد که پارادوکس‌های اقتصاد دایره‌ای را هدایت کنند. در نهایت، این مطالعه نشان می‌دهد که ایجاد یک فضای آزمایش و گفتگو، تأثیر طراحی سازمانی انعطاف‌پذیر را در جهت‌یابی پارادوکس‌های اقتصاد دایره‌ای افزایش می‌دهد.

با توجه به نتایج تحقیق حاضر مربوط به نتایج تحقیق پیشنهاد می گردد تا با ایجاد استانداردهایی در خصوص سیستم توسعه اقتصاد دایره‌ای در سازمان‌ها و ایجاد شاخص های سبز در این خصوص؛ زمینه جهت بهبود عملکرد شرکت را فراهم نمود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در مطالعه حاضر فرم‌های رضایت‌نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

حامی مالی

مشارکت نویسندگان

طراحی و ایده پردازی: ثنا شهبازی، حسن سلطانی

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

تعاملات (۲)	۸/۰۳۳	۹/۵۸۵	۱۷/۶۱۹	۱/۵۵۲	علی
همسویی راهبردی (۳)	۸/۵۲۲	۹/۲۸۷	۱۷/۸۰۹	۰/۷۶۴	علی
دانش تخصصی (۴)	۸/۸۶۸	۹/۸۴۷	۱۸/۷۱۵	-۰/۷۸۵	معلولی
طراحی فرایندها (۵)	۹/۶۷۹	۸/۸۹۵	۱۸/۵۷۴	-۰/۷۸۵	معلولی
تقویت مهارت فردی (۶)	۹/۵۴۳	۸/۵۴۹	۱۸/۰۹۲	-۰/۹۹۴	معلولی
بلوغ سازمانی (۷)	۹/۲۹۴	۹/۰۴۷	۱۸/۳۴۲	-۰/۲۴۷	معلولی
توسعه کارمندان (۸)	۹/۱۳۳	۸/۹۳۳	۱۸/۰۵۶	-۰/۲۱۰	معلولی

با توجه به نتایج جدول بالا مشخص گردید که عوامل تعاملات و همسویی راهبردی به عنوان عوامل علی و سایر عوامل به عنوان عوامل معلولی مشخص گردید. جهت اولویت بندی عوامل شناسایی شده از روش تحلیل شبکه ای استفاده شد. جدول شماره ۴ نتایج مربوط به اولویت بندی عوامل شناسایی شده را نشان می دهد.

جدول شماره ۵: نتایج اولویت بندی

عوامل	وزن	رتبه
همسویی راهبردی	۰/۲۳۷	اول
طراحی فرایندها	۰/۲۲۴	دوم
اجتماعی سازی سازمان	۰/۱۶۲	سوم
تقویت مهارت فردی	۰/۱۵۷	چهارم
بلوغ سازمانی	۰/۰۹۶	پنجم
دانش تخصصی	۰/۰۵۱	ششم
جریان های مدیریتی	۰/۰۴۵	هفتم
توسعه کارمندان	۰/۰۲۵	هشتم

همان طور که نتایج تحقیق حاضر نشان می دهد، عامل همسویی راهبردی با وزن ۰/۲۳۷ مهمترین عامل در توسعه اقتصاد دایره‌ای در سازمان‌ها با درنظر گرفتن تفکر استراتژیک مشخص گردید.

References

- 1- De Lima, F. A., & Seuring, S. A Delphi study examining risk and uncertainty management in circular supply chains. (2023). *International Journal of Production Economics*, 258, 108810.
- 2- Fayyazi.M, Afshar.Z, Green Human Resources Management, a New Tool in the Service of HSA in the Oil Industry, The Second National Conference on Crisis Management and HSE in Vital Arteries, Industries and Urban Management, (1393).
- 3- Gonçalves, A., & Franco, M. Health product innovation and circular economy: A case study of inter-organisational cooperation in the development of a new firm. (2024). *Journal of Cleaner Production*, 435, 140502.
- 4- Hosseinpour,M. Khodaei,A. Jamshidi,M. Mohammadifar.Y. Meta-synthesis of the benefits of implementing circular business models in the agri-food sector, 2023, *Journal of Studies in Entrepreneurship and Sustainable Agricultural Development*, 11 (2), 1-16.
- 5- Lahane, S., Kant, R., & Shankar, R. Circular supply chain management: A state-of-art review and future opportunities. (2020). *Journal of Cleaner Production*, 258, 120859.
- 6- Memarpour.Gh.A. Obstacles to using the Internet of Things in implementing a circular economy in the field of Industrial Revolution 4.0 using the developed FMEA model and multi-criteria decision-making methods. (1400), Urmia University of Technology, Faculty of Industrial Technologies
- 7- Mirkamali.SM, Sahraei Beyranvand. M, Roumiani. Y, Investigating the Effect of Strategic Human Resource Management on Organizational Performance with the Mediating Role of Human Capital in the Faculties of Physical Education and Sport Sciences of Tehran State Universities, *Journal of sports management*, (1395), (8.3), 453-465.
- 8- Mishra, A., Badhotiya, G. K., Patil, A., Siddh, M. M., & Ram, M. Servitization in the circular supply chain: delineating current research and setting future research plan. (2023). *Management of Environmental Quality: An International Journal*, 34(4), 1035-1056.
- 9- Montag, L. Circular economy and supply chains: definitions, conceptualizations, and research agenda of the circular supply chain framework. (2023). *Circular Economy and Sustainability*, 3(1), 35-75.
- 10- Nasiri.H, Strategic management of human resources, *International Conference on Industrial Management and Engineering*, , (1393),Tehran
- 11- Rajabpour.E, The impact of human resource management on the development of environmental management, *Journal of Research in Human Resources Management*, (1396), (1): 51-73
- 12- Vegter, D., van Hillegersberg, J., & Olthaar, M. Performance measurement system for circular supply chain management. (2023). *Sustainable Production and Consumption*, 36, 171-183.
- 13- Velenturf, A. P., & Purnell, P. Principles for a sustainable circular economy. (2021). *Sustainable production and consumption*, 27, 1437-1457.
- 14- Zhang, A., Duong, L., Seuring, S., & Hartley, J. L Circular supply chain management: a bibliometric analysis-based literature review. . (2023). *The International Journal of Logistics Management*, 34(3), 847-872.